

**Både nydende og ydende
Burmese på Midtfyn
Knipling er vigtig kulturarv**

TEMA:
At dele og få

LEDER

Folkeoplysningsloven ændret

Af Bernhard Trier Frederiksen, sekretariatsleder i Fora

Tirsdag d. 6. december blev ændringsloven til Folkeoplysningsloven vedtaget. Og nu starter problemerne.

Langt de fleste partier i folketinget, foreningslivet, kommentatorer og andet godtfolk er enige i lovens intentioner: At forhindre at folkeoplysningsmidler misbruges af ikke-demokratiske og menneskeretsfjendtlige grupper. Men måden de gode viljer er omsat til lov, giver dybe panderynker. For hvordan skal en kommune afgøre om en forening skal fratages støtte eller adgang til et offentligt lokale? Hvornår hæfter en forening for medlemmernes adfærd og ytringer? Hvornår – helt præcist – overskrides grænsen for, hvad man må sige eller gøre.

Op mod 60 spørgsmål til kulturministeren i løbet af folketingsbehandlingen har forsøgt at afdække de mange gråzoner, men uden at det har givet den fornødne

klarhed. Og den vejledning, i hvordan loven skal tolkes, som de danske kommuner så brændende ønsker sig, kommer ikke, er meldingen indtil videre fra kulturministeriet. Og her har vi problemet. Der kan simpelthen ikke vejledes juridisk korrekt, klart og forståeligt om, hvornår en adfærd er udemokratisk. Hvornår stopper ytringsfrihedens værn om retten til at sige, hvad man vil i en folkeoplysende sammenhæng? Og hvornår bliver en adfærd ulovlig?

Der kan siges en masse om enkelte eksempler, men eksempler kan ikke bruges alene. De skal sættes ind i en juridisk sammenhæng, som domstolene i sidste ende afgør. Samtidig skal kommunerne opfylde loven, udføre deres tilsynsforpligtelser og sikre kontrol med de folkeoplysende foreninger. Det kan udvikle sig til et bureaukratihelvede for både kommuner og for de folkeoplysende foreninger.

Et enkelt sted er der dog et lille lyspunkt. Kulturministeriet og Kommunerens Landsforening er blevet enige om en kompensation til kommunerne for udgifterne til den øgede kontrol. Dermed er selve den folkeoplysende ramme sikret (se artikel side 16). Men forståelsen af loven mangler altså stadig. ■

LÆRING OG KREATIVITET I FÆLLESSKAB

Fora
Gammel Kongevej 39G
1610 København V
Telefon 3393 0096
www.fora.dk
info@fora.dk

Redaktion

Bernhard Trier Frederiksen,
ansvarshavende
Louise Albers, redaktør

Kommunikationsudvalg

Kaj Andersen, FO Nordfyn
Anna Kolind, Radikale Venstre
Palle Vinther, FO-Aarhus
Flemming Christensen,
Holbo Herred Væverforening
Iben Warburg, Midtyns Husflid

Layout

Louise Albers
Oprindelig idé af Claus Lillerup

Tryk

Clausen Grafisk

Oplag

1.000

Alle kan indsende relevante indlæg til medlemsbladet. Redaktionen forbeholder sig ret til eventuelt at forkorte uopfordrede indlæg. De synspunkter, der udtrykkes i bladet, er ikke nødvendigvis Foras. Fotos er Foras egne, medmindre andet er angivet

Eftertryk tilladt med tydelig kildeangivelse

Næste deadline

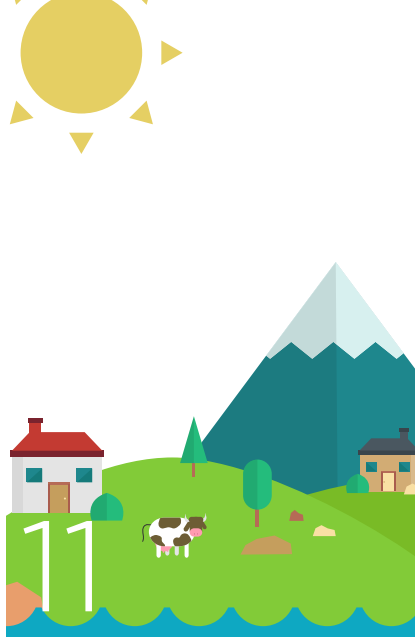
15. januar 2017

5041 0513
Svanemærket tryksag

4

11

15

2 Leder

Tema:
At dele og få

4 Både nydende og ydende

Portræt af Lemvig Husflid. En forening, der ønsker at gøre Lemvig mere attraktiv.

8 Burmesere på Midtfyn

Midtfyns Husflid har lejet sine lokaler ud til burmesiske flygtninge. Det er der kommet kulturudveksling ud af.

11 De yder mere på landet

På landet engagerer flere sig i lokalsamfundet sammenlignet med i byerne, og fællesskab er noget af det, der trækker byboere på landet.

12 På land og i by

Hvordan ser det ud rundt om i Foras foreninger? Vi har taget et kig på et udvalg i byerne og på landet.

14 Stolthed for dig: Holbo Herred Væverforening

I Fora Magasinet bringer vi artikler skrevet af foreningsmedlemmerne selv. Her bliver de bedt om at beskrive, hvad der gør dem stolte af deres forening, og hvad den betyder for lokalområdet.

15 Knipling er vigtig kulturarv

Karen Trend Nissen er en af de dygtigste og mest anerkendte kniplere. Nu stopper hun som underviser, og derfor er det ekstra vigtigt for hende, at håndværket bevares.

16 Rammen bliver ikke berørt

Den skærpede tilsynspligt i den nye folkeoplysningslov truer ikke længere med at gøre indhug i kommunernes ramme til folkeoplysning.

17 Ind i faget

Første seminar til undervisere, der interesserer sig for faget "Håndværk og Design"-faget er afholdt.

18 Taler du til mig?

Samtalens kunst er svær, men den er nødvendig, og folkeoplysningen kan spille en vigtig rolle.

20 Kalender

22 Stort&Småt

24 Deleøkonomi i folkeoplysningens tjeneste

Af Christian Ingemann, Analyserer og rådgiver blandt andet omkring deleøkonomi.

BÅDE NYDENDE OG YDENDE

Lemvig Husflid får stadig flere deltagere på deres hold og til deres aktiviteter. I foreningen ønske de at bidrage til, at Lemvig bliver et sjovere sted at bo. *Af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora*

Lemvig Husflid holder til i centrale kælderlokaler midt i Lemvig by. Sammen med foreningens formand Anne-Mette Flyvbjerg går jeg ned i kælderen og kommer fra det kolde novembervejr ind til en buldrende ild fra brændeovnen i hjørnet og til masser af varm uld, der flittigt køres rundt på strikkepinde. Der er kaffe og kage fremme. Rummet er fyldt med strikkende kvinder, der sidder om et langt bord med deres strikketøj foran sig, og der tales lystigt, mens der arbejdes.

Døren går op, og en kvinde træder ind.

”Jeg skulle bare lige se, om der var julemarked?” siger hun og ser spørgende rundt.

Kvinden bor i Lemvig og er ikke en del af strikkecaféen eller Lemvig Husflid,

men hun har de forgangne år brugt foreningens julemarked til at købe nips til pakkekalender, og håbede, det var det, flagene ude ved gågaden signalerede.

”Skal du ikke være med her?” bliver kvinden spurgt af en af de strikkende ved bordet.

”Nej, jeg kan ikke strikke,” svarer hun.

”Men det kan du da lære. Det vil vi gerne lære dig,” lyder det fra flere i lokalet.

Der bliver grinet og sludret videre.

”Vi afholder desværre ikke julemarked i år,” fortæller Anne-Mette Flyvbjerg mig.

”Foreningens aktive er blevet nødt til at prioritere, og vi er involveret i så meget andet, så julemarkedet måtte vi vælge fra i år, men det er jo dejligt at lokale kommer og efterspørger noget, vi plejer at lave.”

Samvær fører til mere samvær

Det er torsdag, og dermed den ugentlige strikkecafédag hos Lemvig Husflid, som har eksisteret siden begyndelsen af firserne. De nuværende foreningslokaler, som er lige midt i byen, har foreningen haft siden 2010. At Lemvig Husflid har fået sine egne lokaler har været med til at foreningen har udviklet sig til det mødested, som det er i dag.

”Vi havde et behov for, at vi kunne mødes fast, og derfor blev det altafgørende, at vi fik mulighed for at låne disse lokale i det centrale Lemvig, hvor vi kunne oprette en strikkecafé med fast mødetid. Man kommer med sit strikketøj, men som du kan se, kan man også tage andet håndværk med,” siger Anne-Mette Flyvbjerg og peger ned i den anden ende af bordet, hvor to kvinder sidder med broderi.

” Vi gør jo dybest set, det vi gør, fordi vi gerne vil gøre Lemvig til et sjovere sted at bo og bosætte sig.

Broderi vises frem af de meget begejstrede deltagere på Anne Marie Sands hold

”Vi mødes som regel en 10-15 stykker og ud over at arbejde på vores strikkesøj hygger vi os også med kage til kaffen, og vi får talt om stort og småt, når vi er her,” griner Inga Lyng.

”Det, at vi mødes her, har også gjort, at vi nu på eget initiativ tager på ture sammen og for eksempel ser på kunsthåndværk. Vi kan jo ikke blive ved med kun at inspirere hinanden. Så skal vi lidt ud. Turene styrker fællesskabet,” fortæller Grethe, der har været med i strikkecaféen fra starten.

Behovet og lysten til at mødes i foreningen har stor betydning for de deltagende og fleksibiliteten er vigtig.

”Det er godt, at man ikke skal melde sig til og fra til de her strikkecaféer. Man kommer, hvis man kan. Det er også godt, at det foregår i en forening i stedet for privat, for så ville der være så meget arbejde med at få gæster og sørge for dem. Det betyder også meget, at det er centralt, for det er dejligt nemt at komme til. Vi hjælper hinanden til at blive bedre og inspirerer hinanden. Vi får flere ideer, når vi sidder her. En kommer med ét, som en anden griber,” fortæller Inga Lyng

Anne Marie Sand har været skoleleder i Lemvig Husflid de sidste tre år. Hun startede med at undervise i broderi, og så spurgte Anne-Mette Flyvbjerg, som på daværende tidspunkt var både skoleleder og formand, om Anne Marie Sand ikke kunne tænke sig at overtage skolelederrollen.

”Jeg blev overtalt til at køre broderikurserne, og så kom Anne-Mette en dag og sagde: Du kan da lige så godt overtage skolelederjobbet. Du laver det hele med administrationen alligevel. Så det gjorde jeg,” smiler skolelederen.

”Efter første sæson med broderikurserne var holdet fyldt til bristepunktet og næste sæson var der så to hold. Nu kører vi tre hold med 29 deltagere i alt. Nogle gange skal man ikke være så nervøs for at kaste sig ud i noget nyt. Den der vestjyske beskedenhed, den er vi ved at vokse fra. Nu gør vi det, vi har lyst til, og så går det jo alligevel. Man skal nogle gange bare gøre det,” siger Anne Marie Sand.

Når strikkecaféen slutter sent på eftermiddagen, bliver der stille i foreningen – men ikke ret længe. Om aftenen kommer trædrejerne nemlig og bruger lokalet inde ved siden af, hvor seks trædrejbænke gør

det muligt for et mindre hold at arbejde med deres håndværk tirsdage og torsdage og her kommer både mænd og kvinder. Derudover er der også weekendkurser i trædrejning.

”Vi har alle drejbænke derhjemme, men vi kommer jo her, fordi det er hyggeligt at være sammen med andre,” fortæller Niels Erik Jensen.

Det talte ord

Noget af det, de i Lemvig Husflid har haft stor succes med, er deres række af foredrag med forskellige håndværkere. De har blandt andet haft Lotte Kjær, Madam Munk, Bente Gejl fra Nordiske Masker, Christel Seyfarth fra Fanø og Hanne Falkenberg. Denne torsdag aften kommer Charlotte Tøndering og holder foredrag om strikmodeller og design.

”Der plejer at komme en 70-80 stykker til vores foredrag. I aften er vi spændte på, om besøgstallet når så højt op, da der har ikke været så mange forudtilmeldte som tidligere,” fortæller Anne-Mette Flyvbjerg.

”Når foredragsholderen ikke har udgivet bøger, så kan det godt være sværere at få folk til at komme, men vi har hidtil haft

succes med vores foredrag, for mange vil jo gerne komme og høre det levende ord og hente inspiration.”

Da vi ankommer til Lemvig Gymnasium, hvor foredraget afholdes, er der kommet omkring 40 kvinder. Der er vin i glassene, og der lyttes engageret til foredragsholderen.

”Jeg synes, sådan en aften som i aften er fantastisk,” siger skoleleder Anne Marie Sand, da vi møder hende til foredraget på gymnasiet. ”Et glas vin og begejstrede kvinder til workshop. Vin og strik; det slipper konerne løs. Og det giver mig lyst og motivation. Det, vi laver, bliver efterspurgt, som for eksempel hende der kom forbi tidligere i dag og efterspurgt vores julemarked. Det fortæller os, at vi har fat i noget rigtigt.”

Nye ideer og udvikling

Lemvig Husflid er en af de foreninger, der rækker ud og engagerer sig i lokalsamfundet og er god til at indgå

partnerskaber, når muligheden byder sig. Foreningen har blandt andet haft et projekt for nogle af de flygtninge, der er kommet til Lemvig Kommune.

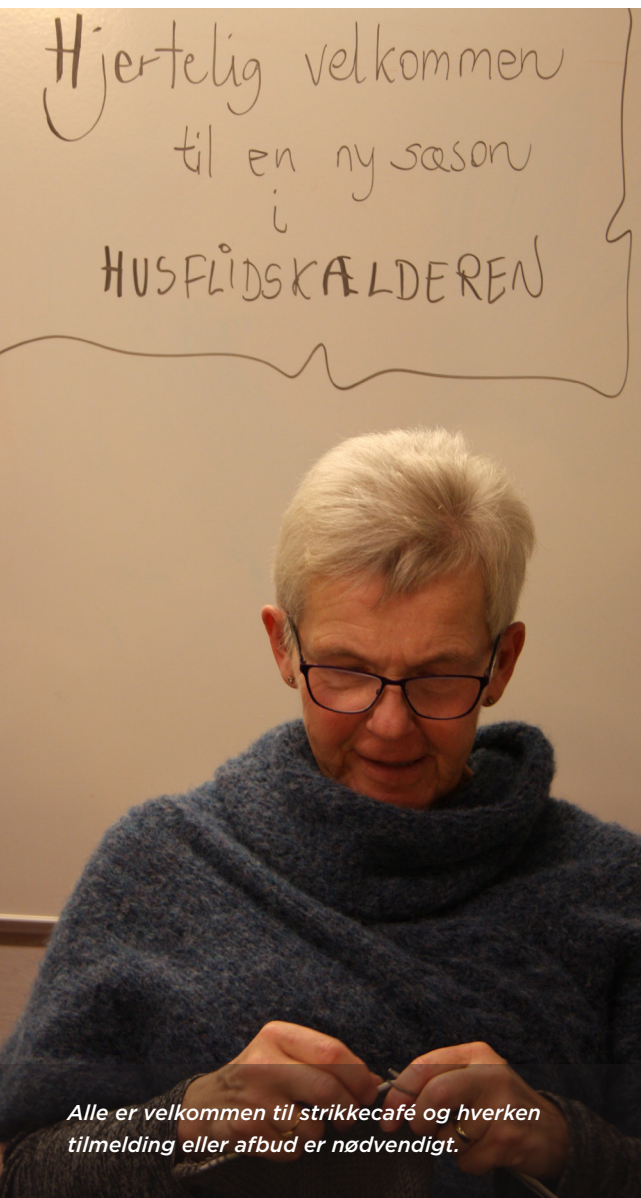
”Vi startede ”Strik i lange baner” sidste år. Det var en håndarbejds lærer, der tog fat i os, og spurgte, om vi ikke ville være med til at lave noget sammen med flygtninge. Vi gik så som forening ind i projektet med støtte fra Fora og skabte ”Strik i lange baner”, som handlede om at flygtninge skulle lade sig inspirere af forskellige motiver og strikke ud fra den inspiration, de fik fra motivet. Det løb over tre uger og endte ud med en udstilling. Hensigten var også, at flygtninge og etniske danskere skulle arbejde sammen i løbet af de tre uger, så der var også fokus på kultur- og sprogudveksling. Vi fik stor støtte og hjælp fra Foras foreningskonsulent, som kunne give råd undervejs, og det endte med at blive en stor succes, som også fik opbakning fra kommunens kulturudvalg” fortæller Anne Marie Sand.

Foreningen har ambitioner om at blive ved med at udvikle nyt, så vidt ressourcerne rækker.

”Man skal tro på det, ellers bliver det jo ikke til noget alt det nye, man gerne vil starte,” siger Anne Marie Sand og Anne-Mette Flyvbjerg supplerer:

”Vi gør jo dybest set, det vi gør, fordi vi gerne vil gøre Lemvig til et sjovere sted at bo og bosætte sig. Vi skal bare passe på, at vi ikke slider os selv op, for det er jo faren, når vi ikke er så mange om at bære læsset.”

Hvad enten Lemvig Husflid kaster sig over oprettelse af nye kurser, afholder strikkecafé, deltager i markeder eller skaber projekter for flygtninge, så er det vigtigste for foreningen, at Lemvig Husflid bliver et levende og interessant mødested. De vil gerne være et sted, hvor folk kommer og er aktive. Hvor de kan møde andre ligesindede i den kreative verden.

Alle er velkommen til strikkecafé og hverken tilmelding eller afbud er nødvendigt.

Den fine brændeovn i hjørnet har Lemvig Husflid fået foræret af en lokal forhandler..

Formand Anne-Mette Flyvbjerg i samtale med Niels Erik Jensen, der står for foreningens trædrejningsaktiviteter.

Anne-Mette Flyvbjerg ser dog en udfordring i at få yngre mennesker engageret.

"De er ofte stadig aktive på arbejdsmarkedet og mange ønsker ikke at involvere sig i bestyrelsesarbejde, men vil derimod gerne bidrage med hjælp ved enkelte arrangementer. Vi oplever, at de "nye gamle", går til golf, så de har heller ikke tid," smiler Anne-Mette Flyvbjerg.

At give og at få

I husflidsforeningen i Lemvig er fællesskabet et nøgleord, og vigtigt for overlevelsen af foreningen, at det er i fokus. Det er af forskellige grunde, at folk begynder at komme til strikkecafé, på broderikursus, vil lære at væve eller går til trædrejning, men samværet med andre mennesker, spiller en stor rolle ved siden af den håndværksmæssige interesse.

"Én er blevet pensionist, én har måske mistet sin ægtefælle, en anden har haft en syg mand, og så kan det være rart at komme her og være lidt væk fra den daglige gang. Vi tjener for nogen også som et form for pusterum. Her kan man komme og være sammen med andre, være en del af vores forening eller hente inspiration i hverdagen. Det er noget mange søger, fordi de ikke længere er på arbejdsmarkedet og ikke har et kollegafællesskab, men så vækker vores forening en interesse for at være med i vores fællesskab. Når man kommer her, er man både nydende og ydende, og man går ind i det, for at modtage og for at give," konstaterer Anne-Mette Flyvbjerg. ■

LEMVIG HUSFLID

Foreningen blev stiftet i 1982, da Anne-Mette Flyvbjerg ringede til Ib Solvang og bad om hjælp til at stifte en husflidsskole. Det viste sig, at der var et stort behov for de aktiviteter, som Husfliden startede - Husflidsskolen havde gennem flere år ca. 25 hold med udgangspunkt i materialerne: uld, træ, ler, sten, keramik og pileflet. Herudover arrangerede foreningen uddage, trædage og store udstillinger i den daværende Limfjordshal i Lemvig. Husflidsskolen havde stor succes med en væveskole i en gammel systue i midtbyen.

De lokaler, som Lemvig Husflid i dag benytter, er i kælderens i en nedlagt tobaksfabrik, og de bliver velvilligt stillet til rådighed helt gratis af ejeren, fordi han har et stort hjerte for husfliden.

KURSER & AKTIVITETER

Udover at have strikkecafé, trædrejning og broderi, afholder foreningen også kurser i vævning og er engageret i flere markeder og events i løbet af året. Derudover har foreningen særligt fokus på familieaktiviteter og har netop afholdt en workshop for flere generationer, der kan mødes omkring håndværk af forskellig art. Sidste nye tiltag er en Kyndelmissegudstjeneste den 2. februar 2017 med hjemmelavede islygter - arrangementet foregår på herregården Kappel ved indsejlingen til Lemvig

BURMESERE PÅ MIDTFYN

En anderledes udnyttelse af lokale lokaler skabte rum til fællesskab og kulturudveksling

Af Iben Warburg, Skoleleder Midtfynd Husflid

Hos Midtfynd Husflid er vi så heldige at have vores egne lokaler - det hyggelige husflidshus på Rynkebyvej med sal, værksted og køkken. Det giver nogle andre muligheder end de sædvanlige kursusafholdelser med dag- og aftenhold på den lokale kommuneskole.

Med jævne mellemrum er der fællesspisning i husflidshuset. Det foregår altid efter et meget enkelt koncept: hyggeligt samvær over fælles aftensmad tilberedt af frivillige - enten fra foreningen eller fra lokalområdet. I februar blev denne fællesspisning til en ganske særlig oplevelse, da maden blev tilberedt af en gruppe burmesere med tilknytning til huset.

Flygtninge fra Burma

De senere år er et stort antal flygtninge fra den kristne Chin-provins i Burma kommet til det midt fynske område, og en gruppe af dem ledte efter et sted til deres søndagsfællesmøde. Det blev til en aftale med Midtfynd Husflid om leje af lokaler hver søndag. En aftale som nu har kørt det meste af et år og som en slags "tak for husly" stod disse burmesere for madlavningen til arrangementet i februar.

Formand for Midtfynd Husflid, Marianne Mortensen, står for både den daglige kontakt med gruppen og for fællesspisningsarrangementernes praktiske afvikling generelt, så det var nemt at koble de to ting sammen.

Via nyhedsbrev blev der opfordret til tilmelding, men også lokalavisen bragte et lille indlæg om foreningens arrangement. Resultatet var en aften med fuldt hus og venteliste. Alle var spændte - både på maden og samværet, da gruppen af burmesere ikke gør meget væsen af sig i det midt fynske område til dagligt.

Snak om kulturforskelle og muligheder

Man kan vist roligt sige, at ingen blev skuffede! Bordene bugnede af retter fra det burmesiske køkken. En af de unge burmesere var så venlig at oversætte for gæsterne. Derefter blev der sunget en burmesisk sang, og så var der buffet. Retterne var lavet i milde ikke-burmeser-venlige

Burmeserne stod både for mad og underholdning til fællesspisningsarrangementet

Der blev sunget en burmesisk sang før spisningen

Der blev lavet masser af nationalretter til de lokale fremmødte og Midtfnys Husflid havde huset fuld af gæster

udgaver: Den stærke marinade-dyppelse stod i små skåle ved siden af, og til nogles store overraskelse var den virkelig stærk! Det lignede en slags ketchup eller chutney, men det skulle man ikke lade sig snyde af!

Snakken gik lystigt om kulturforskelle, vaner, asiatiske madvarer og muligheder. Blandt andet var det sjovt at se forskellen på spisningen af de mange retter: Hvor danskerne tog en lille smule af hver ret, for at smage på de forskellige ting og måske hente mere af det der faldt mest i deres smag, fyldte burmeserne tallerknerne godt op med lidt af hvert, og hentede kun en gang! Til sidst lægger de en masse salatblade ved siden af. De ruller deres

mad ind i bladene, sammen med ris, og spiser det med fingrene. Det gælder også børnene og det blev især bemærket at ungerne alligevel var pletfri efter maden.

En gentagelse af aftenen er absolut en mulighed, mener både Marianne og Moses, talsmand fra den burmesiske menighed. Måske bliver det ligefrem en årlig tradition.

En del af de deltagende var ikke normalt brugere af husflidsforeningens tilbud, så på den måde var aftenen også en ”win-win situation”, hvor foreningen og huset fik vist sig frem. ■

FAKTA

Burma er et af verdens fattigste lande.

Burma har været styret af en brutal militærjunta siden 1988, og har været isoleret af mange andre lande på grund af dette. I de senere år har juntaen valgt at bevæge sig i en mere demokratisk retning.

Mange af de burmesiske flygtninge, der kommer til Danmark, kommer på grund af uro i landet og grundet voldelige sammenstød mellem forskellige religiøse grupper.

De yder mere på landet

På landet engagerer flere sig i lokalsamfundet sammenlignet med i byerne, og fællesskab er noget af det, der trækker byboere på landet. *Af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora*

”Forskellige lokalsamfund har forskellig kapacitet. Det er klart. Og lokale ressourcer vil ikke altid føre til udvikling, men det er ofte det der sker. I landdistrikterne bliver der udrettet rigtig meget ved hjælp af de lokale kræfter, der er til rådighed, og formår man i lokalsamfundet at koble det sammen med andre ressourcer og arbejde sammen på tværs, har man enormt stor kapacitet og mulighed for at udvikle sit lokalsamfund,” fortæller Annette Aagaard Thuesen, som er forsker ved Center for landdistriktsforskning (CLF).

Større engagement på landet end i byerne, er der flere årsager til:

”Det handler både om en lang foreningstradition og den måde, man organiserer sig på på landet. Ofte handler det jo også om, at man simpelthen selv bliver nødt til at skabe noget, hvis der skal ske noget,” fortæller Annette Aagaard Thuesen.

Tilflytterne er tit de mest aktive

CLFs hovedformål er at bidrage til udvikling af velfungerende landdistrikter

med særligt fokus på den erhvervs-mæssige udvikling og befolkningens levevilkår. CLF har fundet frem til, at borgere i landdistriktsområderne yder mere end borgere i byerne. De forstår at hjælpe hinanden på tværs i lokalsamfundet, og at arbejde sammen om at opnå et fælles mål.

I en større undersøgelse af landsdistriktsområderne har CLF set nærmere på, hvorfor folk flytter fra by til land, og noget af det der trækker, er naturen og de lave huspriser, men det er ikke det alene, der lokker folk på landet.

”Det er i høj grad også fællesskabet, der tiltrækker folk fra by til land. De søger nærhed. På landet render man ikke anonymt rundt, som man i højere grad har mulighed for, når man bor i byen. På landet er der god mulighed for at komme hinanden ved,” fortæller Annette Aagaard Thuesen.

Det kender skoleleder Rut Jørgensen fra Visborg Husflid til. Deres forening er nemlig i høj grad samlingssted for lokale i alle aldre.

”Hos os er vi glade for at spise sammen. Så kommer både ældre, unge og børn til en glad aften, hvor der er mad og hygge. Det er bare så super at se børnene sidde og spille nogle gamle spil og rigtig hygge sig. Og så samtidig høre de unge forældre sige at nu havde de en friaften fra at lave mad, og de ældre havde flere at snakke med, mens vi hygger om måltidet. Det er altid en torsdag aften, så det skal ikke vare for længe, da der er skole og arbejdsdag om fredagen,” fortæller Rut Jørgensen.

Det er ikke nødvendigvis de ”gamle” borgere i landområderne, der er drivkraften. Det er også i høj grad tilflytterne, der ønsker at bidrage til deres lokalsamfund. Lokalsamfund på landet er i det hele taget meget mere blandet sammensat end man umiddelbart tror, oplyser Annette Aagaard Thuesen.

Udfordringer på landet

En af de største udfordringer, i forhold til at beholde borgere i landdistrikterne og få endnu flere tilflyttere, er de seneste års centralisering. Det skyldes til dels

Strukturreformen fra 2007, som betød, at man gik fra 271 til 98 kommuner. Ifølge Annette Aagaard Thuesen er den største udfordring for landdistrikterne mangel på offentlig service og for eksempel, at de unge flytter væk for at tage sig en uddannelse. Det er svært at få dem tilbage i landområderne igen.

”En af de største udfordringer, man står med på landet i dag, er, at der er sket en centralisering af forskellige services, som gør, at hvis man bor på landet, skal man køre længere for at finde et plejehjem, et hospital eller en politistation. Derfor gælder det i høj grad om at fastholde den kapacitet, man har på landet i videst muligt omfang, så man ikke mister det hele til de større byer. Kan man ikke det, gælder det om at sørge for, at der fortsat er anden aktivitet i ens lokalsamfund, så man for eksempel vægter at have et eller flere lokale mødesteder for borgerne i området,” fortæller Annette Aagaard Thuesen.

Lokal opbakning

Men udfordringerne bliver mange steder i landområderne løst ved en fælles indsats.

Og der kan ske meget ved fælles handlekraft. Annette Aagaard Thuesen og hendes kolleger har mange eksempler på meget velfungerende landområder med små lokalsamfund, hvor borgerne ved fælles handlekraft har fået udrettet en hel masse for deres samfund.

”Der er mange gode eksempler, og kigger man på, hvem ”Landsbyprisen”, som hvert år uddeles i Region Midt, er blevet givet til, kan man for eksempel finde Nørager på Djursland som modtager. Her bor der virkelig ikke mange mennesker, men de har formået at have en virkelig velfungerende lokal organisering, hvor de i grupper har afholdt aktiviteter såsom årlig badedag og erhvervssamarbejde og har formået at arbejde sammen på tværs af private, erhvervsmæssige og offentlige instanser,” fortæller Annette Aagaard Thuesen.

Mange af Foras foreninger er placeret i små lokalsamfund, og flere af dem blomstrer på grund af den opbakning de oplever fra deres medborgere. En af dem er Visborg Husflid.

”Vi får flere og flere grupper, som ringer og siger, de gerne vil have oprettet et hold i for eksempel fyldt chokolade, glaskunst, knipling eller nybegyndere i træ. Det er eksempelvis arbejdskolleger eller en stor familie, som kan stille et helt hold, og så bestemmer de selv tiden. Så lægger vi kurset op, og hvis der så er flere som gerne vil være med denne dato, er der en tilbagemelding om, at kurset er fyldt op,” fortæller skoleleder fra Visborg Husflid, Rut Jørgensen. ■

FAKTA

Fora har 130 medlemsforeninger. Heraf er størstedelen placeret i landområder eller i mindre byer.

Læs mere om Center for Landdistriktsforskning på: www.sdu.dk/om_sdu/institutter_centre/c_clf_centerlanddistriktsforskning

LEMVIG

"Broderikurset i foråret og efteråret var de mest populære. Af aktiviteter er vores strikkecafe, der afvikles hver torsdag den mest besøgte. Derudover har vi afviklet et sommermarked med lokale kunsthåndværkere torsdag-fredag og lørdag i fire uger i juli. Efterårsmarked på Kabbel Hovedgård med udstillere/kunsthåndværkere i 3 dage i efterårsferien med 1000 besøgende."

"Weekendkursus i trædrejning og et vævekursus. Derudover har vi også i år haft workshopdag med to generationer med trædrejning, hækling og broderi."

"USA Politik Trump/Clinton - hvad sker der hvis ... " Arrangementet var et samarbejde mellem foreningerne under voksenundervisningsfællesråd i Lemvig kommune og Lemvig Gymnasium. Arrangementet blev desværre aflyst, da foredragsholderen blev syg."

Dansk husflid Lemvig

ODENSE

"De kurser, som har mest søgning, er vores trædrejning med to hold onsdag 10 gange forår og 10 gange efterår og to weekender forår og to weekender efterår."

"Som noget nyt har vi prøvet med knipling og knivmager, med fremstilling af knive, og det prøver vi igen i 2017."

Odense Husflid

RYNKEBY

"Vores aktivitet sammen med Ringe Fri & Efterskole, hvor vi har 12 hold: "Den ultimative overlockdag"."

"Hæklede Mandalaer" - "Dansk" for handicappede."

"Fra bondesamfund til industri- og boligområde" - Et billedforedrag om det "gamle" Rynkeby."

Midtfyns Husflid

VIBORG

"Det mest populære var Sommerskolen 2016. Et samlet forløb alle ugens hverdage over otte uger, hvor deltagerne kan skifte mellem 70 fagtilbud i periodens forløb".

"Akvarel og tegning og betonstøbning, Make-up i dine farver og Brænd for din guitar"

"Menneskesyn til eftersyn" v/Lektor Jacob Birkler, formand for Etisk råd."

Skolen for kreativ fritid

AARHUS

"F.eks. kurset Springbræt Aarhus, som er et STU-forløb, vi bl.a. har fået støtte fra Fora til at udvikle."

FO Aarhus

PÅ LAND OG I BY

FOR AT FÅ EN FORNEMMELSE AF, HVAD DER ER SKET RUNDT OM I LANDET I FORAS FORENINGER, HAR VI SPURGT ET UDSNIT AF MEDLEMMER PÅ LAND OG I BY, **HVAD DER VAR MEST POPULÆRT** HOS DEM I 2016; **HVAD DER VAR NYT I PROGRAMMET** OG **HVILKEN DEBAT DER TILTRAK FLEST FOLK.**

»Den mest populære aktivitet er vores trædrejning og vores Møbel-polstringskursus havde flest kursister.«

»Billedkunst«

»Da vi er en lille forening, er midlerne til debatskabende aktiviteter små. Vi har derfor besluttet, at vi sammen med andre små foreninger i Helsingør Kommune, lægger vores tildelte ressource i en fælles pulje, som vi anvender i samarbejde med Kulturværftet i Helsingør. Vores arrangementer hedder Samtaler på kanten, hvor der arrangeres debataftener, hvor alle former for holdninger sættes til debat. Fx har vi haft besøg af Anne Linnet og Søren Godtfredsen.«

Snekkersten Husflidsforening

HVIDOVRE

»Det kursus med flest deltagere var foredragsrækken 'Vitaminer til Livet' – fire foredrag om almenmenneskelige oplevelser, erfaringer og refleksioner.«

»Sund og lækker mad i børnehøjde, Yoga-Lounge, Selvforsvar for kvinder, Møbelpolstring.«

»Familieterapeut Lola Jensen: "Hvordan får man job og hverdag til at hænge sammen?"«

Fora Hvidovre

KØBENHAVN

»Vores kursus i pileflet havde flest deltagere og vores interessegruppeaftener er den mest populære aktivitet.«

»Skønne tasker (filt), Ting i birkebark, Eco-print, Træsnitteværksted.«

»Vi har afholdt to debatarrangementer: 1) Frank Egholm "Om snitning i træ med børn og voksne" og 2) Pia Fris Laneth: "1915 - Da kvinder og tyende blev borgere og Danmark demokratisk.«

Hovedstadens Husflidsforening

STOLTHED FOR DIG

Som noget nyt vil vi i Fora Magasinet for fremtiden bede foreningsmedlemmer skrive om deres egen forening til medlemsbladet. Her skildrer de deres forening, som de ser den, og fremhæver, hvad de er stolte af. I dette nummer af Fora Magasinet er det Flemming Christensen fra Holbo Herreds Væverforening, der beskriver sin forening, som er beliggende på Sjælland.

Holbo Herreds Væverforening

Af Flemming Christensen, Holbo Herreds Væverforening

Holbo Herreds Væverforening er en forening, som for omkring 38 år siden opstod af en gruppe vævere – deraf navnet – og siden har foreningen yderligere fået grupper for filt, maskinfilt, strik, maskinstrik, knipling, syning og trædrejning. Sideløbende har foreningen en alsidig kursusafdeling, hvor der ikke kun udbydes kurser inden for foreningens felt men også f.eks. kalkmaling/patinerings, farvelære m.v.

Jeg oplever en fælles stolthed over det store antal ”håndværkere” der mødes til individuelle og fælles projekter, kurser, møder med mere under gode arbejdsforhold i lokaler, der stilles til rådighed af kommunen – lidt malurt er der dog i bægeret, idet vi hele tiden lever med, at vore lokaler er midlertidige, og vi derfor med kort varsel kan få besked om at flytte.

Jeg oplever blandt vore medlemmer også en fælles stolthed over kunnen og alsidighed, som tydeligt blev vist på en nyligt afholdt fælles offentligt tilgængelig udstilling, som var fint besøgt.

Jeg mener, at vi som forening gør en forskel, idet medlemmer mødes for at udveksle erfaringer og inspirere hinanden, samt at vi har et godt socialt miljø. Samtidig udbyder vi en række kurser for medlemmer og ikke medlemmer.

For et par år siden tog bestyrelsen initiativ til nedsættelse af en gruppe, der skulle finde ind til vore styrker og svagheder, idet vi efterhånden havde lidt svært at fortælle om, hvem vi var (vi vidste det jo godt, men kunne ikke sætte ord på det). Gruppens arbejde mandede ud i, at vi fik vores kernefortælling, som bl.a. nævner: ”Vi nytænker de gamle håndværk og inspireres af nye teknikker og tendenser i tiden. Foreningen er samlingspunktet for en række interessegrupper, som mødes for at filte, spinde, kniple, væve, sy, dreje træ m.v. Vi er altid åbne for nye emner

til interessegrupper”. Samtidig fik vores PR-gruppe til opgave at skabe et nyt logo til foreningen. Disse ting tilsammen har bevirket, at vi fik et fælles fundament og derigennem lettere kunne fortælle potentielle nye medlemmer om, hvad foreningen står for. Disse initiativer er udmøntet i at logo, kernefortælling m.v. bliver brugt i vores trykte materialer om foreningen, og til annoncer, skilte og andet. ■

På fotoet (tv) ses håndværk skabt i Holbo Herred Væverforening og Flemming Christensen og (th)

Knipling er vigtig kulturarv

Karen Trend Nissen hører til blandt de dygtigste og mest anerkendte kniplere, og for hende er det vigtigt, at knipling som håndværk bevares. *Af Louise Albers, kommunikationskonsulent i Fora*

Karen Trend Nissen har lavet håndarbejde, siden hun var fire år gammel, men ret hurtigt blev hendes håndled overbelastet. Da hun i foråret 1962 var på en udstilling, hvor hun så, hvordan man kniplede, øjnede hun muligheden for igen at kaste sig over et håndværk, som ikke ville belaste hendes håndled på samme måde. I efteråret 1962 var hun at finde på et aftenskolehold i knipling, og lige siden har Karen Trend Nissen kniplet uden problemet med sine håndled. Det har rigtig mange med interesse for knipling og ikke mindst deltagere på Fora Fagkursus' knipleuddannelse nydt godt af. Karen Trend Nissen betragtes som en af de allerdygtigste inden for faget og har udgivet flere bøger om knipling.

Kulturarv, der skal bevares

Karen Trend Nissen har undervist i knipling siden 1964 og har i 9 år undervist for Fora Fagkursus, hvor hun nu stopper. Men for hende er det utroligt vigtigt, at der værnes om det gamle håndværk. Ikke kun på grund af det historiske, men også på grund af den personlige gevinst.

”Det er en gammel kulturarv, der skal bevares. Knipling har haft stor betydning gennem tiderne. Som eksport gav det en stor indtjening til Danmark, og for kniplepigerne i Sønderjylland betød det også meget, selvom deres løn ikke var stor. I dag har den også sin betydning. Johanne Nyrop Larsen (forfatter til flere bøger om håndværk og knipling, red.) sagde engang: *Knipling er den bedste nervemedicin, der findes, og så tilføjede hun: men den har det som al anden medicin: Man bliver afhængig af den.* Jeg har mange gange set og oplevet, hvad kniplingen har betydet for mine kursister. Selv har jeg haft umådelig megen glæde af at arbejde med knipling – både i medgang og i modgang i livet,” udtaler Karen Trend Nissen.

Popularitet og udvikling

I de mange år Karen Trend Nissen har beskæftiget sig med knipling, er der både sket en udvikling inden for metode, materialer og anvendelse.

”Min lærer brugte ikke-farvelagte arbejdstegninger. Man fik det vist og forklaret, og så var det bare med at huske det hele. De farvelagte arbejdstegninger, som er en belgisk opfindelse, har betydet rigtig meget. Det gør arbejdet meget lettere og hjælper med at bevare kniplingerne. Tegningerne er for kniplingen, hvad noderne er for musikken. Kniplinger er stadig populære. Både i klassisk form og i moderne form. Da jeg begyndte, var det næsten udelukkende hvidt hørtråd, der blev brugt, og der blev kniplet lømmetørklæder og mellemværk i lange

baner. Siden er der kommet mange forskellige materialer i gang og knipling bliver i dag brugt til rigtig mange ting – både som brugsting og udsmykning. Kun fantasien sætter grænser. Selv metaltråd kniples der med til f. eks. figurer og smykker. Den klassiske knipling ses meget i vore kirker som alterduge. Tønderknipling er jo meget speciel og bruges til hovedtøj på folkedansdragter,” fortæller Karen Trend Nissen.

Knipling er særligt populært i Danmark, men knipling trækker også udlændinge til Danmark.

”Selv om tønderkniplingen er speciel og kniples med meget fin tråd, er den populær både herhjemme og i udlandet. Efter hver kniplingsfestival i Tønder, som indtil nu har været afholdt 10 gange, har der været afholdt ugekursus i Tønderknipling med deltagere fra op til ni forskellige nationer. Heldigvis er der også interesse for at videregive kendskabet til knipling. Det ser vi ved, at der er interesse for kniplelæreruddannelsen på Fagkursus. For mig har det været meget dejligt at få lov til at videregive min viden til disse hold,” slutter Karen Trend Nissen. ■

FAKTA

Hos Fora Fagkursus har Karen Trend Nissen været med til at starte seks-syv uddannelsesforløb. Hvert forløb er på 11 moduler, som hun har sammensat i fællesskab med Bente Eskerod og Helene Schou. De er afholdt i perioden mellem 2007 og 2016. Karen Trend Nissen står for langt de fleste kurser. Har man gennemført alle moduler på knipleuddannelsen, kan man blive eksamineret. Forløbet i Klassisk Knipling går under ”knipluddannelsen” og er den eneste af sin art i Danmark. Dertil kommer flere enkeltkurser, som Karen Trend Nissen har afholdt i Fora Fagkursus-regi.

Karen Trend Nissen er kendt i hele Europa. Hun er forfatter til flere bøger og har skrevet tre bøger, der danner grundlaget for at lære at kniple. Karen har sat det at tegne kniple mønstre i system. Hun er af den gamle skole, der holder fast i håndværket og traditionen, fordi den er vigtig at tage afsæt i. Der må gerne leges og udvikles, og det gøres bedst, hvis du har indsigt og kunnen, og dine forudsætninger er i orden.

Rammen bliver ikke berørt

Den skærpede tilsynspligt i den nye folkeoplysningslov truer ikke længere med at gøre indhug i kommunernes ramme til folkeoplysning. Kommunerne får nye penge til kontrolopgaverne.

Af Bernhard Trier Fredriksen, sekretariatsleder i Fora

Tirsdag d. 6. december vedtog Folketinget ved 3. behandling endeligt lov om ændring af folkeoplysningsloven. Loven betyder bl.a. at kommunerne skal føre øget tilsyn med de folkeoplysende foreninger, for at sikre at de ikke modarbejder eller underminerer demokrati eller grundlæggende friheds- og menneskerettigheder. Det er en løs og noget upræcis opgave, kommunerne er stillet overfor med den nye lov, og det er derfor ikke overraskende, at KL på kommunernes vegne har insisteret på vejledning fra Kulturministeriet. For hvordan skal kontrollen udføres?

Indtil videre har Kulturministeriet ikke ville skrive en vejledning, og derfor imødeser mange kommuner en del besvær med at leve op til loven. Men den upræcise kontrol af demokratisk og menneskeretligt sindelag i de folkeoplysende foreninger er ikke det eneste problem, kommunerne har fået med den nye lov.

Det er nemlig også muligt at udlede mere præcise nye opgaver, som kommunerne skal udføre. Kommunerne skal offentliggøre lister over foreningernes regnskaber, hvis de modtager et tilskud, eller har fået anvist et lokale. Kommunerne skal også føre fortegnelser over tildeling af støtte og lån af offentlige lokaler, og holde rede på hvem der får afslag på at låne lokale eller få tilskud. Samlet betyder lovændringen flere udgifter, og en række kommuner har kunne tælle kontrolindsatsen i årsværk og manglende ressourcer.

Torsdag d. 8. december meddelte Kulturministeriet så, at der er fundet nye penge til at betale for kommunernes større kontrolindsats: 6,6 mio. kr. i 2017 og 4,2 mio. kr. de følgende år. Kommunernes organisation KL har tilsluttet sig denne ordning, som derfor må opfattes som en rimelig kompensation for de øgede udgifter kontrolforanstaltningerne medfører i de danske kommuner. Med enigheden mellem KL og ministerium om de nye penge bortfalder grundlaget

for de planlagte indhug i den folkeoplysende ramme, som flere kommuner har barslet med. Også begrundelsen hentet i lovændringen for den øgede selvkontrol som f.eks. Aarhus kommune ville pålægge de folkeoplysende foreninger må bortfalde. Den folkeoplysende

ramme er til folkeoplysning og ikke til kontrol.

Så mangler der bare en vejledning i, hvordan det overhovedet skal lade sig gøre at kontrollere for demokrati og menneskeret. ■

Fleksibel workshopdag

Tid: den 14. januar kl. 10.00 - 20.00
Sted: Hornstrup Kursuscenter ved Vejle

På dette års workshopdag den 14. januar er der fokus på konkret inspiration, redskaber, værktøjer og læring, der kan omsættes direkte i jeres foreningsarbejde. I år bydes der på fælles oplæg og workshops i fx Facebook, arbejde med hjemmeside m.m..

Hvis du ønsker at deltage, men ikke har nået at tilmelde dig, kan du sende en mail til Solveig Heldt, med oplysning om, hvilke workshops du ønsker at deltage i, og hvor meget forplejning du ønsker.

IND I FAGET

Første seminar for undervisere er afholdt, og der er stadig mulighed for at være med.

Af Lotte Helle, Kursuskonsulent i Fora

Fora har fået tilskud til projektet "Ind i skolen – Ind i faget", som blandt andet skal kvalificere undervisere i aftenskolen til at kunne undervise i faget Håndværk og Design i folkeskolen.

"Ind i skolen – Ind i faget" er en mulighed for at viderebringe viden om husflid og kreative håndværk, som rigtig mange af Foras foreninger har stor viden om og færdigheder inden for.

Seminarer

Projektet består blandt andet af fire undervisningsmoduler om "Ind i faget" med inspiration til faget Håndværk og Design. De fire moduler om håndværk og design er for undervisere i aftenskoler og folkeskoler (eller friskoler).

Første seminar om håndværk og design for undervisere blev afholdt den 19. november 2016 hos Nyborg Husflidsskole, hvor de øvrige seminarer også afholdes. Lokaler og værksteder passer fint til et miks af oplæg i samlet gruppe og værksteder til de indlagte workshops i forskellige håndværksfag.

Der er stadig plads til flere interesserede, hvis jeres forening har en underviser, der godt kunne tænke sig at komme med på de resterende seminarer. Tilmeldingen holdes åben til kort før næste seminar, der afholdes d. 28. januar 2017.

Samarbejde med folkeskolen

Første seminar omhandlede "Håndværk og design – hvor er faget i folkeskolen nu?" Et oplæg af Annette Fiskaali/Læreruddannelsen i Nordjylland om faget håndværk og designs tilbliven, og hvor faget er landet i den nye folkeskolelov.

Deltagerne delte sig på de to workshops: "redesign af skindtøj" (v. Annette Fiskaali) og "karvskæring" (v. Sanne Seipelt). To meget spændende fag. Karvskæring, der har grobund i en lang tradition, som nu er tænkt i nutidige udtryk – ikke mindst på grund af Sanne Seipelts syn på håndværket og faget, og redesign af skindtøj, der udspringer af den nye bølge og måske nødvendighed i interessen for genbrug og miljø.

Der er lagt op til, at deltagerne er aktive mellem seminarerne og har fået "hjemmeopgaver" i form af at undersøge mere

om fagene. Projektet har blandt andet til formål at skabe samarbejde mellem folkeoplysningen og folkeskolen. Dialogprojektet er sammensat med det for øje, så der gennem seminarerne arbejdes på at skabe kontakter mellem disse to skoleformer. De deltagere, der kommer fra foreninger har også fået til opdrag at arbejde på, "hvad kan vi i vores forening tilbyde til den åbne skole", så der i løbet af foråret forhåbentlig kan tegne sig et landkort af tilbud, når det sidste seminar er færdig i april. ■

IND I FAGET

Med i udviklingen af projektet samt som underviser er Lisbeth Tolstrup.

Skal du eller en af jeres undervisere med på de resterende seminarer, så kontakt Lotte Helle på mail lotte@fora.dk, hvis I vil "Ind i faget".

Projektet støttet af Kulturstyrelsen. Deltagelse er gratis.

TALER DU TIL MIG?

Af Palle Vinther, ansat hos FO-Aarhus og medlem af kommunikationsudvalget

Jeg har en yndlingsscene i The Godfather, Francis Ford Coppolas store epos om den italienske mafia.

Min yndlingsscene er der, hvor Al Pacino og hans slæng sidder på en restaurant og ind træder der så en rivaliserende gruppe. Der er gift og edder i luften, det hele vibrerer og der ruger en ildevarslenende tavshed. Lederen af »de andre« henvender sig så til Al Pacino. Hvad han siger, er i og for sig ligegyldigt, og hvorfor han har set sig sur på ham spiller heller ingen rolle, nej det vigtige ligger i Al Pacinos svar: You're talking to me?

Selvfølgelig taler han til ham, der er ingen andre end de to mafiabosser i restauranten, så spørgsmålet er retorisk, som det hedder, når man ikke forventer svar.

Imidlertid bliver det signalet til det helt store fyrværkeri af bjæffende maskingeværer, lynild, smadrede lysekroner, sønderlemmede kroppe, der pløjes op af kuglerne fra svært artilleri og blod der sprøjter op ad tapetet.

Francis Ford Coppola må have været svært tilfreds med scenen, for han benytter den flere steder i sit Godfather-epos: You're talking to me bruger han næsten som et

Wagnersk ledemotiv til at varsle store blodsudgydelser flere steder i filmene.

Ja, samtalens kunst er svær!

Og sommetider er det egentligt ret svært at finde ud af, om det der nu siges er henvendt til mig eller en helt anden - selv om der kun er mig i lokalet.

Den fornemmelse kan jeg godt have når jeg - på tv - i de seneste uger har fulgt gyseren om Inger Støjberg, der vil indrykke annoncer i udenlandske aviser, der »henvender sig direkte til potentielle indvandrere« og vil advare dem om, at

Danmark måske ikke liige er det, de har drømt om - og derfor skal de holde fingrene (eller rettere: fødderne) væk herfra.

Nu tror jeg altså ikke, at de sidder der nede i kugleregnet og læser The Guardian og langt mindre at de læser den ude i gummibådene mellem to hundrede andre i en tolv-personers båd, og jeg kommer til at tænke på Al Pacino, og jeg siger - muttersalene med mit tv og ud i luften: You're talking to me?

Og BINGO! Ja, hun taler til mig! Det er et indenrigspolisk show det hele, det er meningen at jeg skal fatte, at hun er mere tough on crime end selvste Thulesen Dahl, hun er værre end de værste, og hun har et rygmærke, der står Venstre - Danmarks Liberale Parti på.

Det er på en måde Al Pacino om igen: man kigger stift på én, men taler i virkeligheden til en helt anden.

Første gang jeg oplevede noget lignende var i min tidligste barndom. Jeg var måske 4-5 år, mere fire end fem, for vi var endnu ikke flyttet til Fynsvej i Kolding. Min mor og jeg gik på gaden og mødte en af min mors veninder. Hun standsede op og henvendte sig til mig (i min mors knæhøjde) og sagde: »Nej hvor er du blevet stor Palle! Og sikke et dejligt hår du har (jeg var bi-boppet eller karseklippet som det også hed, og jeg var ret ligeglad, men hun strøg mig mod hårene) og sikke nogle pæne sko!«

Det var naturligvis slet ikke henvendt til mig, men til min mor, og jeg tror, det skulle opfattes som en anerkendelse af, hvor fint og nydeligt hun kunne klare at have en sådan krabat som mig i sin portefølje (det var midt i halvtredserne og det var måske ikke givet at alle unge mødre kunne style en dreng, men det kunne min mor altså).

Verden er fuld af retoriske fif og kneb. Vi siger et og mener noget andet, vi taler tilsyneladende til én og henvender os alligevel til en helt anden, og alle retoriske narrestreger tages i brug hele tiden selv om vi ikke tænker over det.

Den store græker Platon sad i 4. århundrede før vores tidsregning og skumlede over det nye fænomen, demokratiet. Han var langt fra begejstret, men demokratiet i Athen havde en vigtig ingrediens, som alligevel kunne opløse hans skepsis, nemlig samtalen. Dialog mellem ligeværdige parter - eller ligefrem partier - det var lige ham!

Han havde en sund skepsis overfor enetale og belæring, men en lige så sund kærlighed til dialogen, samtalen mellem ligeværdige, dvs. frie borgere.

Grundtvig skylder ham meget!

Min mor åbnede ikke lynild til en masakre, men måske hun burde have hævet stemmen og set på veninden: You're talking to me?

Da jeg var ung i 70'erne og studerede på universitetet (og var blevet langhåret til min mors ærgrelse), kom den store inspiration fra tyske, venstreorienterede filosoffer, der talte om herschaftsfreie Kommunikation, altså samtale, kommunikation, der kunne udfolde sig u-styret, ægte, ærligt, blandt rigtige, talende mennesker. Altså kommunikation, hvor man sagde, hvad man mente og mente, hvad man sagde, og hvor den smarte finte var bandlyst.

Et smukt ideal, som vi i det mindste prøvede at leve op til. Det lykkedes - som bekendt - ikke. I dag har enhver politiker, borgmester eller folketingsmedlem, en spindoktor, der fortæller ham eller hende, hvordan han/hun skal tackle dem, der har valgt ham/hende.

Det lykkedes ikke, og som alle aldrende mennesker mener jeg også, at det er gået ned af bakke siden. I dag siger man ikke »Carl Holst er dog et grådigt menneske, er han værdig til at sidde i Folketinget«, nej man spørger »Jamen, har den mand da slet ingen spindoktor ind over?«.

Vi er blevet så tilvandt, at vi mere tænker indpakning end indhold, ja det er nærmest, som vi er mest trygge, når vi kan få lov at tage den den vej rundt.

Men nu bliver jeg så nødt til at komme med en lille reklame, for den gode nyhed er, at der findes hjælp: Man kan lære at tale sammen igen, og som så mange gange før, er det folkeoplysningen, der er kommet på banen i anledning af grundlovsjubilæet 2015. Grundtvigsk Forum og Dansk oplysnings Samråd har udgivet

et sæt spillekort med nogle rigtig gode dilemmaer, som man kan gaffe løs på. Og tale lige ud af posen på. Man kan dele dem rundt: hver tager et kort og skal gøre rede for sin holdning til et stille dilemma, og alle kan svare.

»Danskerne findes i mange modeller og stadig kommer der nye til. Er vi et folk, når det virkelig gælder? Og hvem kan bestemme, hvad folket vil?«.

Sådan lyder ét af kortene, og det er i øvrigt et citat fra en sang af Ebbe Kløvedal Reich.

Spørgsmålet er så - og det skal du svare på: »Hvad vil det sige at være et folk?«

You're talking to me?

Ja, det gør jeg lige netop!!

Kortene kan rekvireres ganske gratis på www.grundtvig.dk. God fornøjelse! ■

Kalender 2017

Fora

14. januar
Fleksibel workshopdag
Vejle

21. februar
Facebookkursus
Øvede-begyndere
Odense

6. - 7. maj
Landsmøde
Svendborg

Fora Fagkursus

4. februar
Den ultimative overlock-
dag

18. marts
Yoga

25. - 27. august
Frit broderi modul 1

8. april
Qi Gong - for en dag

22. april 2017
Manipulerede masker

28. april 2017
Broderiets dna

20. maj 2017
Design dit eget stof

10. juni 2017
Den ultimative overlockdag

*Se mere på www.fora.dk og
på www.fagkursus.dk*

KURSER

DOFO-kurser

Kontakt Lisbet Kristensen på
telefon 70 20 24 96,
eller dofo@fora.dk

Kurser i Facebook

Kontakt Louise Albers på
telefon 36 93 26 25,
eller louise@fora.dk

Forløb med udvikling af bestyrelsen/foreningen

Kontakt Marlene Berth Niel-
sen på telefon 36 93 26 27
eller marlene@fora.dk

HUSK:

I er altid velkomne til at kon-
takte sekretariatet til en snak
om andre kurser/inspiration i
jeres forening/region

Stort & småt

Tanker på tværs

FO-Aarhus har startet et nyt projekt, der hedder "Tanker på Tværs". Det har de gjort, fordi de ønsker at byde flygtninge velkomne i Danmark og invitere dem inden for i folkeoplysningens verden. Det skal ske med et nyt og dynamisk aftenskoletilbud, som med kreativ undervisning, debat, arrangementer og udflugter skal bidrage til at skabe øget medborgerskab og kendskab blandt flygtningene til det samfund, de er blevet en del af.

Projektet skal give flygtningene en grundlæggende forståelse af danske værdier og samfundsindretning. Samtidig er det vigtigt, at aktiviteterne bygger på åben dialog og debat, hvor flygtningene kan byde ind med den kulturelle ballast, de har med sig.

Læs mere om projektet: www.fo-aarhus.dk/nyheder/2016/tanker-paa-tvaers

Glædeligt at folkeoplysningen er en del af regeringsgrundlaget

I regeringsgrundlaget står der: "Det danske foreningsliv og det frivillige Danmark som sådan er en del af fundamentet for vores demokrati. Regeringen vil give det frivillige foreningsliv og folkeoplysningen frie udfoldelsesmuligheder og vil revitalisere chartret for samarbejde mellem det frivillige Danmark og det offentlige."

Nye medlemmer

Pr. 1. januar bliver to nye daghøjskoler medlem af Fora:

Det er Daghøjskolen Vera - en skole for kunst og design, der ligger i København. Og det er Akademiet, en daghøjskole for musik, dans og teater - også beliggende i København.

Fora Fagkursus har fået nyt look

Fora Fagkursus er gået i luften med en ny, fin hjemmeside. Har du ikke allerede besøgt den, så sving forbi www.fagkursus.dk og se løjer.

Mette Bock er ny kulturminister

Mette Bock fra partiet Liberal Alliance er udnævnt til ny kulturminister og dermed også minister for folkeoplysning.

Mette Bock har tidligere været bestyrelsesformand i FO Århus og var tidligere næstformand for Frit Oplysningsforbund. Indtil sin tiltrædelse som minister var hun formand for Grundtvig Centret og for Grænseforeningen.

Sekretariatet holder julelukket

Foras sekretariat holder juleferie mellem jul og nytår. Sidste arbejdsdag før jul er den 23. december, og vi er tilbage igen den 2. januar.

Vi ønsker alle i Fora, Foras venner og samarbejdspartnere en glædelig jul og et godt nytår.

Opslagstavlen

Husk at det er muligt at besøge Foras opslagstavle og få ny viden eller spørge andre medlemmer af Fora, hvordan de griber forskellige ting an.

Gå ind på:
www.fora.dk/intranet

Peter Koefoed Brix stopper på sekretariatet

Den 1. februar 2017 stopper Peter Koefoed Brix, som har været ansat på Foras sekretariat som IT-konsulent.

Peter har blandt andet taget sig af Foras medlemsforeningers hjemmesider, og har bistået med assistance i forbindelse med diverse IT-problemer. De opgaver, Peter i dag løser, vil i den kommende tid overgå til hans kolleger på sekretariatet.

Vi ønsker Peter alt det bedste fremover.

Medlemmer får nye muligheder for at søge midler til projekter i udlandet

Civilsamfund i udvikling (CISU) afholdt i oktober en ekstraordinær generalforsamling, og her vedtog medlemsorganisationerne enstemmigt, at CISU kan forvalte to nye puljer.

Det drejer sig om en EU-pulje med midler til oplysningsaktiviteter og om en pulje, der støtter mindre humanitære indsatser - den såkaldte DERF.

Fora er medlem af CISU.

Kvindeliv og madkultur i Uganda

Bogen Kvindeliv og madkultur i Uganda er udkomet. Den er skrevet af Jette Mellgren, der underviser på Odense Aftenskole, og som siden 2009 har været en del af Foras DANIDA udviklingsprojekt "Support for Vulnerable Women, Children and Youth in Northern Uganda". Bogen er spiret ud af dette projekt, og historier om kvinders tilværelse er fortalt i de stunder, hvor Jette Mellgren nysgerrigt har fulgt med i deres madlavning.

Interessen for mad er et menneskeligt grundvilkår. Vi tænker alle på mad flere gange om dagen, uanset hvor på kloden vi bor. Kendskab til en anden kultur går nemt gennem smagsløgene. Maden afspejler kulturen, og ad den vej formidler bogen livsvilkår i Uganda beskrevet ud fra kvinders hverdag.

Har I noget, I synes, skal med i Fora Magasinets Stort&Småt?

Det kunne være et jubilæum, en ny skoleleder eller en anden mærkedag, der er relevant at dele med Foras andre medlemsforeninger.

- Så send en mail med informationer til bladets redaktør Louise Albers på louise@fora.dk.

Send gerne et billede med også, hvis I har et, der kan ledsage historien.

VI

ØNSKER

ALLE
glædelig

JUL

og et lykkebringende

NYTÅR

PÅ GENSYNI 2017

GLADE JULEHILSENER FRA FORAS SEKRETARIAT

Deleøkonomi i folkeoplysningens tjeneste

På rekordtid er fænomenet deleøkonomi blevet genstand for stor opmærksomhed. På godt og ondt.

Af Christian Ingemann, Analyserer og rådgiver i den digitale økonomis udvikling, især med fokus på deleøkonomi. Læs mere og følg med her: www.digitalliderskab.dk og www.solobeta.dk

På den ene side er der en intuitiv goodwill forbundet med deleøkonomi ikke mindst fordi de fleste forbinder det at "dele" med noget solidarisk, noget, der skaber gensidighed og øget sammenhængskraft. På den anden side har vi været vidne til globale deleøkonomiske tjenesters indtog, som fx Airbnb og Uber, der rækker ved vores hævdvundne standarder for arbejdstagerforhold, skatteindberetning og forbrugersikkerhed.

Men der er også en anden strømning inden for deleøkonomien.

For den moderne deleøkonomi handler faktisk ikke om at udleje sin lejlighed eller udbyde taxakørsel for andre. Den handler om noget mere grundlæggende. Om at skabe en platform hvor deltagere kan interagere, samarbejde og bidrage til at løse hinandens behov og fælles udfordringer.

Den tankegang er ved at få en markant renæssance. I Storbritannien taler man ikke så meget om the sharing economy men langt mere om the collaborative economy. På den måde vil man rette fokus på den værdiskabelse, der opstår når digitale platforme er fællesskabsbaserede, formålsdrevede og retter sig mod at løse konkrete udfordringer sammen.

Det er den tredje vej. Herhjemme er den udvikling drevet af projekter og tjenester som Deleby, Give & Take, Underbroen, Brainshare, minlandsby og en del flere. Her møder man alt fra ældregrupper, der løser dagligdags gøremål for hinanden, til platforme hvor man "bytter" professionelle kompetencer og bidrager til hinandens arbejdsopgaver.

Omsat til ambitionen om folkeoplysning kan en deleøkonomisk tilgang bidrage med nye perspektiver. Hvis vi kan lære noget af den digitale udvikling så er det at den traditionelle afsender-modtager model er forældet. Ideen om at få autoriserede organisationer skal levere oplysning ud til folket må gentænkes eller i hvert fald udvides. I langt højere grad må man indstille sig på en verden, hvor en bred vifte af aktører, inklusiv slutbrugere, kan bidrage til at løse den udfordring, der ligger i at skabe oplysning for folket.

Vil man reelt på omdrejningshøjde med den digitale udvikling og deleøkonomien, så må man forsøge sig med et platform mindset. Det er et skifte fra "vi skal levere et færdigt produkt til vores brugere" til "vi skal skabe et sted hvor dem, der vil bidrage kan mødes med dem, der har et behov eller vil have løst et problem". Det handler om ikke at lade sig begrænse af de funktioner eller ressourcer man har i huset - men i stedet trække på eksterne bidrag fx fra enkeltpersoner, institutioner eller måske mindre startups, der hurtigt kan tilpasse deres ydelse forskellige skiftende behov.

I sidste ende kræver et platform mindset en mere åben og uadvendt tilgang end de fleste organisationer har for vane. Ofte er de født med den tvangstanke, at man for at overleve må have fuld kontrol og styring med processer, kanaler og indhold. I dag er det præcis den tilgang, der bliver en hemsko for dem.

Deleøkonomiens budskab er snarere at man må slippe noget af kontrollen for at vokse og skabe merværdi for ens brugere. ■